Dinsdag, 19 Januari 1943 — DAGBLAD — 60ste Jaargang, No. 3805

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
ƒ 1.50 per maand [Aruba ƒ 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers ƒ 0.10.

Adm.: Tel., 1550. Redactie Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Asso. Inc.
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

Beleg van Leningrad gebroken.

Zevende Russische offensief maakt 80 kilometer voortgang.
Grote successen van de Sovjets aan alle fronten.

SPECIAAL RUSSISCH COMMUNIQUÉ.

De Russische luisterdienst in Londen ving het volgende speciale Russische communiqué op:

Enkele dagen geleden openden onze troepen, die gelegerd waren ten Zuiden van het Ladogameer, een offensief tegen de Duitse fascistische troepen, die de stad Leningrad blokkeerden. Onze troepen hadden de taak de vijandelijke defensies te breken en daardoor het beleg van Leningrad op te heffen.

In verband hiermede is het noodzakelijk niet uit het oog te verliezen, dat gedurende de vele maanden van het beleg van Leningrad de Duitsers hun stellingen op de toegangswegen naar de stad omzetten in een machtig versterkt gebied met een netwerk-systeem van solied gebouwde betonnen en andere fortificaties met grote aantallen anti-tank en anti-infanterie hindernissen. Het offensief van onze troepen vond plaats van twee richtingen: van de Westelijke oever van de rivier Neva en van het Zuidwesten van de stad Schluesselburg en van het Oosten uit het gebied ten Zuiden van het Ladogameer. Na te zijn doorgebroken in de solied gebouwde gefortificeerde zone van den vijand tot een diepte van 14 kilometer en na de rivier Neva te zijn overgestoken, overkwamen onze troepen tijdens 7 dagen van intensieve gevechten in het biezonder deze weerstand van den vijand en bezetten zij de stad Schluesselburg, de grote bewoonde plaatsen Marino Moscaya Dubrovka, Lipka, de arbeiders-nederzettingen nummers 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, het station Vyinyavino en het station Podgarnoye.

Alzo, na 7 dagen vechten, verenigden de troepen van het Volkhov- en het Leningradfront zich op 18 Januari en braken zij de blokkade van Leningrad. Tijdens het offensief van onze troepen werden de 227ste, 96ste, 170ste en 61 ste Duitse divisies infanterie alsmede het 374ste regiment infanterie van de 207ste divisie infanterie, het 85ste regiment infanterie van de 5de bergdivisie infanterie en het 223ste gemotoriseerde detachement — deel van de 1ste divisie infanterie — verslagen.

Volgens onvolledige gegevens namen onze troepen nog 1260 officieren en manschappen gevangen. Gedurende de gevechten vernielde ons artillerie- en mortiervuur 470 versterkte observatieposten en werden 172 artillerie- en mortierenbatterijen van den vijand vernield en tot zwijgen gebracht.

De volgende oorlogsmaterialen werden veroverd:

222 Kanonnen, 178 mortieren, 512 machinegeweren, 5020 geweren, 4 mortieren met 6 lopen, 26 tanks, 9 pantserwagens, 17.300 handgranaten, 72 radiostations; voorts 2.200.000 patronen, enkele duizenden granaten, 36.000 mijnen, 150 vrachtauto's, 1050 paarden, 880 karren en 40 verschillende opslagplaatsen. Meer dan 13.000 dode officieren en manschappen werden op het slagveld gelaten.

De doorbraak van de defensie-linies van den vijand werd uitgevoerd door strijdkrachten van het Leningradfront onder commando van Kolonel Generaal Gorokov en een deel der strijdkrachten van het Volkhov-front stond onder commando van den Leger-Generaal Meretskov. De coördinatie van de operaties der beide fronten werd uitgevoerd door de vertegenwoordigers van het Hoofdkwartier van het Oppercommando, de Maarschalken van de Sovjet Unie Zjukov en Vorosjilov.

Bij de gevechten onderscheidden de troepen van Luitenant Generaal Romanovsky en Generaal Majoor Dukanov zich.

Onze troepen in het Zuiden bezetten het spoorwegstation Kamensk, de steden Divnoye, Cherkessk en het spoorwegstation Kamenka. De troepen aan het Zuidwestelijk front staken de Noordelijke Donetsrivier over en bezetten het spoorwegstation te Kamensk. Thans vechten zij in de stad Kamensk.

De troepen aan het Zuidelijk front staken de Manych over en veroverden de stad en het spoorwegstation Divnoye.

De troepen van het Voronesj-front versloegen het 4e Italiaanse legercorps en bezetten het spoorwegstation te Kamenka.

De stad Ostrogorzhsk werd door onze troepen geblokkeerd.

Het aantal gevangenen in het gebied van het Voronesj-front steeg tegen het einde van 18 Januari tot 31.000 officieren en manschappen, waarvan 22.000 Hongaren, 700 Italianen en meer dan 2000 Duitsers.

In de Noordelijke Caucasus veroverden onze troepen de stad Cherkessk" (Londen, (AP) 18.1).

DUITSERS VOOR STALINGRAD WORDEN OPGERUIMD.

De radio van Moskou zeide, dat de overblijfselen van de Duitse divisies, die voor Stalingrad omsingeld zijn, gesplitst zijn door een wig van het Rode leger. De radio zeide, dat het gestadige proces van uitroeiing der nazies voortduurde. Voorts werd gezegd, dat de Duitsers nog verschillende krachtig versterkte linies verloren. Hieraan voegde men toe, dat in zekere sectoren de gevechten ontaardden in worstelingen van man tegen man.

De radio zeide, dat gedurende de laatste dagen het weer veel kouder is geworden in het gebied van Stalingrad en dat de omsingelde troepen bevriezen in hun winteruniformen. Men zeide, dat vele gevangenen door de vorst half bevroren waren (Londen, (AP) 18.1).

MET HET RODE LEGER TEN ZUID-OOSTEN VAN ROSTOV.

Eddy Gilmore, die zich met het Rode leger ten Zuid-Oosten van Rostov bevindt, seint in een telegram van Zondag:

Het jonge doch krachtige Russische leger, dat thans vol vertrouwen terugvecht en de beste Duitse troepen voor zich uit drijft, is een leger dat veel geleerd heeft en — gek genoeg — veel van zijn vijand geleerd heeft.

Op het ogenblik is langs dit gehele front de operatie er een van schitterend op tijd uitgevoerde omsingelingen. Er is geen geheim omtrent de tactieken van het Rode leger, die de Duitsers op de loop houden. De Russen verkennen en beginnen dan met omsingelingen door snelle eenheden, waaronder vliegtuigen, cavalerie en gemotoriseerde infanterie. Als de artillerie nodig is om de Duitsers uit hun stellingen te slaan hebben zij er voldoende en voldoende grote. Bij de gehele opmars is de artillerie de werkelijke ruggesteun geweest.

Mobiele Russische eenheden hebben een grote vaardigheid gekregen in het stuk snijden van het vijandelijke front. Hun tanks, waarop Tommyschutters (schutters met submachinegeweren) rijden, slaan toe met grote doeltreffendheid. De Russen zeggen, dat hun middelzware tanks, die de 34 genoemd wordt, de beste middelzware tank van de wereld is. Je ziet hier werkelijk weinig op het slagveld staan. Zij hebben ook duizenden sleden, die door paarden voortgetrokken worden. Als de sneeuw te diep wordt, zijn zij noodzakelijk voor de gevechts-operaties, maar tot nu toe moet ik de Duitsers haar nog zien gebruiken.

De Commandanten waarmede men praat, maken indruk door hun vast vertrouwen in de overwinning. Dit viel op toen ik het front de vorige winter bezocht, toen de Russen de Duitsers ook op de loop dreven, doch het was verschillend en niet in deze mate. Men lacht de Duitsers echter niet uit. Men zwaait hen nog grote lof toe als strijders, doch de Commandanten zeggen allemaal, dat Hitler de aanstaande zomer niet terug zal komen. Naar zij verklaren moest het huidige weer ideaal zijn voor de Duitse pantserstrijdkrachten en gemotoriseerde eenheden. Elke soldaat en officier, waarmede ik praat, is bezeten van een haast godsdienstig geloof in Stalins beleid van de oorlog. Zij geven hem alle eer voor alles (Met het Rode leger ten Zuid-Oosten van Rostov, (AP) 18.1).

RUSSISCH MIDDAGCOMMUNIQUÉ.

Het Russische middagcommuniqué luidt als volgt:

„In de nacht van 18 Januari zetten onze troepen in het gebied van Stalingrad, ten Zuiden van Voronesj, in de Noordelijke Caucasus en in het gebied van de beneden-Don, aan de Noordelijke Donets en ten Zuiden van het Ladogameer hun gevechten voort in dezelfde richtingen als tevoren.

In het gebied van Stalingrad gingen onze troepen voort met de vernietiging van de omsingelde Duitse fascistische troepen. De afdeling X, welke ten Noord-Westen van Stalingrad vecht, maakte voortgang en doodde bij de gevechten ongeveer 600 Hitlerieten. 316 Duitse officieren en manschappen werden gevangen genomen.

Ten Zuiden van Voronesj waren de Sovjet-troepen gewikkeld in succesrijke offensieve operaties en bezetten zij een aantal bewoonde plaatsen. In een dorp veroverde een detachement de departementen van een algemeen hoofdkwartier van het vijandelijke leger. Op de toegangswegen van het dorp werden meer dan 500 vijandelijke officieren en manschappen gedood. In een andere sector werd een geheel Hongaars bataljon infanterie gevangen. De Commandant gaf zichzelf over.

Aan het Zuidelijk front overweldigen onze troepen de vijandelijke weerstand en zetten zij het offensief voort, waarbij een aantal bewoonde plaatsen werd bezet. In de buurt van een groot spoorwegstation hadden de Duitsers grote strijdkrachten van infanterie en tanks opgehoopt. De vijand was van plan op koppige wijze weerstand te bieden en de verdere opmars van onze afdeling op te houden. De mannen van de afdeling X zijn gewikkeld in hardnekkige gevechten om het station. Andere Sovjet-eenheden, die een vijandelijk sterkpunt omzeilden, zijn gewikkeld in offensieve gevechten.

In een andere sector omsingelden onze eenheden een vijandelijk regiment gemotoriseerde infanterie, waaronder tanks en 40 kanonnen. De gevechten hebben voortgang ter vernietiging van de Hitleristische groep, die hevige verliezen lijdt. De troepen aan het Zuidwestelijk front staken de Noordelijke Donets over, maakten voortgang en veroverden een aantal bewoonde plaatsen.

In een sector werd een bataljon van de Duitse infanterie verslagen met achterlating van meer dan 400 doden op het slagveld. Wij veroverden 6 kanonnen, 22 machinegeweren, 28 vrachtwagens en ander oorlogsmateriaal.

Ten Zuid-Westen van Velikie Lukie overweldigen onze eenheden de wanhopige vijandelijke weerstand en bezetten zij 6 bewoonde plaatsen. De Duitsers verloren 300 officieren en manschappen aan doden. In een bewoonde plaats namen wij 20 Duitsers gevangen.

In de Noordelijke Caucasus maakten onze troepen met succes voortgang. Een infanterie-afdeling veroverde in harde gevechten krachtige versterkte vijandelijke stellingen. 3 Duitse tanks werden ontwricht en in brand gezet; 12 vrachtwagens en 23 karren met ammunitie werden vernield" (Londen, (AP) 19.1).

VAN DE AANVALLEN OP BERLIJN.

Ernest Agnew seint uit Londen:

Berlijn werd bestookt door honderden tonnen van de grootste bommen, die de wereld ooit gekend heeft en verschroeid door honderdduizenden — zo niet meer — brandbommen in twee verwoede aanvallen van de Royal Airforce. De stad brandde fel toen de laatste Britse bommenwerper zijn vernietigende lading er gisteravond wierp. De aanvallen op het zenuwcentrum van de Duitse oorlogsmachine worden door sommige Britse waarnemers gezien als de eerste bestoking achter de linies voor het dit jaar openen van het beloofde tweede front.

De oorlogsfabrieken van het Ruhrgebied zijn deze maand verschillende malen getroffen en Lorient werd tweemaal bestookt, doch de aanvallen op Berlijn zijn de eerste werkelijk hevige slagen van 1943.

Terwijl de Royal Airforce Berlijn aanviel, vlogen de Duitsers over Londen in twee représsaille-aanvallen, die de meeste millioenen van de hoofdstad een zucht van verlichting deden slaken door het besef hoe de kracht van de Luftwaffe in West-Europa gedurende de laatste twee jaar is weggevallen.

Het verlies van 22 grote bommenwerpers door de Raf in de afgelopen nacht is klaarblijkelijk een dure prijs voor elke aanval, doch de Britse waarnemers zeiden, dat de prijs niet afschrikwekkend hoog is en meer dan gunstig vergeleken kan worden bij het Duitse verlies van 10 bommenwerpers in twee kleine aanvallen op Londen (Londen, (AP) 18.1).

OPERATIES VAN DE RAF.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart gaf het volgende communiqué uit:

„In de afgelopen nacht hebben vliegtuigen van het Bommenwerperscommando mijnen gelegd in vijandelijke wateren. Vliegtuigen van het Gevechtscommando op offensieve patrouilles vielen goederentreinen en locomotieven in het Noorden van Frankrijk aan. Hudsons van het Kustcommando vielen een convooi aan nabij de Nederlandse kust. 3 Vijandelijke voorraadschepen werden getroffen. Geen onzer vliegtuigen wordt vermist van deze operaties" (Londen, (AP) 19.1).

Het nieuws van vandaag.

In een triomfantelijk speciaal communiqué maakte Moskou bekend, dat het 17 maanden oude beleg van Leningrad opgeheven is door een dramatisch nieuw Russisch offensief, hetwelk over een afstand van 80 kilometer voortdrong over de bevroren Neva en het krachtige fort Schluesselburg veroverde. „Na 7 dagen vechten maakten de strijdkrachten van het Volkhov- en het Leningradfront contact en braken zij zo de blokkade van Leningrad", zeide het communiqué. 4 Duitse divisies en delen van enkele andere werden verslagen in een grote overwinning waarbij reusachtige hoeveelheden wapenen veroverd werden en meer dan 13.000 nazies werden gedood (blz. 1).

Dit nieuwe offensief — het zevende in de serie van de laatste twee maanden — werd georganiseerd door denzelfden Generaal Gregorius Zjukov, die de verdediging van Moskou de vorige winter leidde en de grote overwinningen bij en rond Stalingrad organiseerde. Zjukov werd benoemd tot Maarschalk. Hij is de zesde Rus, die zodanig geëerd werd door het communistische regime en zal in de geschiedenis bekend blijven als de Grote Man van deze oorlog (blz. 1).

In het Zuiden van Rusland behalen de Russen succes op succes. De Duitsers voor Stalingrad worden gestadig uitgeroeid en Rostov wordt steeds meer ingesloten.

In Libye nadert het 8ste Britse leger in een snel tempo de grote Italiaanse koloniale havenstad Tripoli. Reeds is Misurata gepasseerd en ook de plaats Garibaldi. Ten Zuid-Oosten van Tripoli is Beni Ulid genomen. En de Geallieerde luchtmacht blijft op onverminderde wijze teoslaan. Blijkbaar is de vijandelijke weerstand in de lucht reeds belangrijk afgenomen, aangezien geen enkel vliegtuig van het commando in het Midden-Oosten verloren ging bij de operaties (blz. 3).

Op Nieuw Guinea hebben de Geallieerde grondstrijdkrachten het punt en het dorp Sanananda genomen. In het binnenland liggen nog enkele geïsoleerde Japanse voorposten, anders is het schiereiland van Papoea van den vijand gezuiverd.

Bombardementen worden in de Salomonsgroep op steeds grotere schaal uitgevoerd door de Noordamerikaanse vliegtuigen. Op Guadalcanal zelf zijn nog een 150 Jappies gedood en enkele anderen gevangen genomen. Het is een goed teken, dat steeds meer Japanners zich overgeven, omdat de Jap voorheen vocht tot de dood, waardoor hij meende een plaatsje te veroveren in een speciale soldatenhemel (blz. 3).

ROND PRINS(ES)....

Feestprogramma's van Aruba en Bonaire.

ARUBA.

Het Feestcomité van het Gebiedsdeel Aruba schrijft:

Indien het bericht van de geboorte van een kind in het Koninklijk Huis op Aruba binnenkomt tussen 6 uur 's ochtends en 16.30 uur 's namiddags, zullen onmiddellijk over het gehele eiland kerkklokken geluid worden ter aankondiging van de blijde gebeurtenis. Op de Gouvernementsgebouwen en vaartuigen zullen de vlaggen geheschen worden, terwijl alle Gouvernementskantoren en scholen onmiddellijk gesloten worden. Aan alle Gouvernementsarbeiders zal terstond vrij gegeven worden.

Eén uur na het klokgelui zal de Gezaghebber van het bordes af van het Gouvernementsgebouw den volke officieel kond doen van de geboorte van een Prins(es). Eenzelfde aankondiging zal te San Nicolas voor het Politiebureau door een vertegenwoordiger van den Gezaghebber worden gedaan. Vier herauten te paard zullen de blijde mare te Oranjestad verder uitroepen.

Terzelfdertijd zullen vliegtuigen opstijgen, die door middel van Oranje gekleurde strooibiljetten in drie talen het heugelijke nieuws eveneens zullen verkondigen.

De verdere dag zal de bevolking spontaan vieren, terwijl dan de officiële feestdag op de dag daaropvolgende gesteld zal worden.

Indien het bericht van de geboorte ontvangen zal worden tussen 16.30 uur 's namiddags en 6 uur van de daaropvolgende ochtend, zullen de bovengenoemde openingsfeestelijkheden een aanvang nemen om 6 uur 's morgens. De verdere dag zal dan beschouwd worden als de officiële feestdag.

Viering van de officiele feestdag te Oranjestad.

7 uur Dankdienst in de Katholieke Kerk.

8 uur Aubade voor de Gezaghebberij.

10 uur Dankdienst in de Protestantse Kerk.

10.45 uur Openbaar Gehoor ten Gezaghebbershuize.

11—12 uur Zeilwedstrijden ten Westen van de kleine steiger. Klasse A: Prijzen ƒ 100.— en ƒ 75.—; klasse B: prijzen ƒ 75.— en ƒ 50.—. Voorts diverse watersportwedstrijden om geldprijzen.

13.30 uur Demonstratie van leerlingen van de Juliana-, Santa Mariaschool en St. Dominicuscollege in het Rialtotheater (zang, voordrachten, tableaux vivants; tractaties voor de kinderen).

15 uur Parade van Nederlandse en Noordamerikaanse troepen, beginpunt voetbalterrein tegenover de Katholieke Kerk, verder langs de Gezaghebberij en Nassaustraat naar het Koningin Wilhelmina Sportpark.

16 uur Op het Koningin Wilhelmina Sportpark voetbalwedstrijd tussen twee elftallen van de Julianaschool en van het St. Dominicuscollege, waarvoor een beker door het Comité is beschikbaar gesteld. Boksdemonstraties door militairen. Gecostumeerde voetbalwedstrijd tussen twee militaire elftallen.

20 uur Oranje-avond in het Rialtotheater: Programma „Van alles wat". Toegang vrij.

Viering feestdag te San Nicolas.

7 uur Dankdienst in de kerken.

8.45 uur Aubade van de schoolkinderen voor den Gezaghebber van Aruba op het Lago Sportpark.

14.30 uur Van Poort I van de Lago Maatschappij marcheert een muziekcorps naar het Lago Sportpark.

15 uur Volksfeesten in het Lago Sportpark, o.a. Touwtrekken, tonkruipen, zaklopen, ringsteken, mastklimmen enz., waarvoor fraaie prijzen door het Comité worden uitgeloofd. Tenslotte gecostumeerde voetbalwedstrijd, waarna het muziekcorps naar Poort I van de Lago terugmarcheert.

21 uur Gratis bioscoopvoorstelling, plaats en programma worden nader bekend gemaakt.

Programma feestdag Aruba Noord, Santa Cruz en Sabaneta.

7 uur Dankdiensten in de Katholieke Kerken.

8.30 uur Kinderaubades voor de scholen, bij te wonen door een vertegenwoordiger van den Gezaghebber.

9—14 uur Kindersportfeesten op de speelterreinen der scholen, om prijzen door het Comité ter beschikking gesteld.

Tenslotte valt nog te vermelden, dat gedurende de feestviering op het gehele eiland ouden van dagen en behoeftigen in de ziekenhuizen onthaald zullen worden door het Damescomité. Onvermogenden zullen een extra uitkering ontvangen, terwijl de kinderen op de scholen versnaperingen zullen krijgen. Alle kinderen, die op Aruba geboren zullen worden op dezelfde dag als de Oranjetelg, ontvangen een aandenken van het Comité.

BONAIRE.

Het Feestcomité van het Gebiedsdeel Bonaire schrijft:

A. Indien het bericht tussen 6 v.m. en 21 uur n.m. ontvangen wordt: 10 schoten (hé — Red.) als een Prins geboren is: 5 schoten als er een Prinses geboren is; bekendmaken door aanplakking, vlaggen hijsen, klokken luiden, kantoren en scholen sluiten. De volgende dag viering.

B. Indien het bericht tussen 21 uur en 6 uur v.m. ontvangen wordt: 6 uur v.m. 10 schoten als er een Prins geboren is; 5 schoten als er een Prinses geboren is; bekend maken door aanplakking, vlaggen hijsen, klokken luiden. 8.45 uur v.m. Aubade van schoolkinderen en padvinders, daarna tractatie in de scholen; 10.30 uur v.m. Openbaar Gehoor; 15 uur n.m. Inspectie Troepen en Parade; 16 uur n.m. Voetbal-wedstrijd op terrein Savana.

Rincon.

Des namiddags volksspelen te Rincon.

Kerkdiensten.

Indien het bericht op een Zaterdag ontvangen wordt overdag, de daarop volgende dag (Zondag): 9 uur v.m. Dankdienst in de Protestantse Kerk; 10 uur v.m. Dankdienst in de Katholieke Kerk. 's Maandags feestviering.

Indien het bericht in de week wordt ontvangen, zullen deze kerkdiensten de daarop volgende Zondag worden gehouden, en de feestviering als onder A en B vermeld.

Aan de bevolking van Bonaire wordt vriendelijk verzocht op die feestdag de vlaggen uit te steken ter ere van deze grote dag.

De Pausen als Vredevorst - V

Pius XI en de gevolgen van de valse vrede van 1918.

De strijd van de Kerk tegen het Fascisme.

Vier jaren voor zijn dood had Benedictus XV in 1918 den praefect van de Vaticaanse Bibliotheek, Monsignore Achille Ambrogio Damiano Ratti op 60-jarige leeftijd van zijn taak ontheven en hem als Apostolisch Visitator naar de verwoeste gebieden van Polen — toen niet dood en nú niet dood! — gezonden. Monsignore Ratti, de latere Pius XI, begon toen eerst zijn diplomatieke carrière, over welke helaas minder bekend is dan omtrent die van de hiervoor behandelde Pausen. Zoals bekend zijn de archieven, welke de documentatie omtrent het werk van Mons. Ratti voor en na zijn verheffing tot het pausschap bevatten, nog niet geopend met als gevolg, dat er omtrent de eigenlijke diplomatieke activiteit van Pius XI, evenals van den regerenden Pius XII nog zeer weinig is gepubliceerd.

Men moet dus bij algemene trekken blijven. Een feit is, dat Mons. Ratti bovengenoemde benoeming te danken had aan den Staatssecretaris, Monsignore Pietro Gasparri, den groten diplomaat, die later onder Ratti als Paus het Concordaat met Italië zou bespreken. In Polen leerde Ratti de diplomatie zowel als liefde voor de Slavische volken, welke zich later onder zijn pausschap in zo biezondere mate zouden openbaren. In Warszawa vestigde hij zich als gast in een pastorie. Er was veel te doen.

Politieke en kerkelijke conflicten waren aan de orde; inkomsten waren er niet en oorlog dreigde al weer. Zijn jurisdictie werd uitgebreid over Litauen, Estland en Finland. Mons. Ratti moest de nationale rivaliteiten met elkander doen harmoniëren. Toch brak de oorlog uit en Russische legers kwamen naar Warszawa. Het bolsjevistische leger kwam eens tot op ongeveer 10 km. van Polens hoofdstad en Mons. Ratti bleef op zijn post.

Zijn eigenlijke vredeswerk begon evenwel met het papaat. Reeds 5 maanden na zijn verheffing op de Stoel van Milaan in 1921, werd hij tot Paus gekozen nadat de eerst verkozen Cardinaal Laurenti het pausschap niet had willen aanvaarden.

Enkele minuten na zijn verkiezing openbaarde Pius XI reeds zijn wens tot vredesonderhandelingen door de pauselijke ballingschap te verbreken. Na 52 jaren verscheen weer een paus in het openbaar op de loggia van St. Pieter om de zegen te geven. „Ik wens dat Mijn eerste zegen uitdrukking geve aan de vrede naar welke de mensheid verlangt......"

De eerste encycliek van Pius XI „Ubi arcano Dei consilio" behandelde de vrede van Christus in Christus' rijk, een schrille tegenstelling met de werkelijkheid, want in plaats van vrede woedde er kerkvervolging op kerkvervolging gedurende het pontificaat van Pius XI en dreigde de valse vrede van 1918 elk ogenblik als een zeepbel uiteen te ploffen, hetgeen in feite enkele maanden na Pius' dood ook gebeurde.

Pius XI en het Ruhrgebied.

De krijgslasten, na Wereldoorlog I aan Duitsland opgelegd voor het herstel van tien verwoeste Franse departementen, waren onbetaalbaar hoog. Overal, met name in Engeland, ging men inzien, dat de eisen voor het verarmde Duitsland te zwaar waren. Frankrijk nochtans hield vast. Na talloze conferenties werden de door Duitsland te betalen krijgslasten vastgesteld op 132 milliard gouden marken, waarvan in 1921 het eerste milliard betaald werd. Toen in 1923 niet alle verplichtingen voldaan werden, greep Frankrijk — dat zich de kans met vreemd geld eigen financiële onreddering te herstellen zag ontgaan — het Ruhrgebied, hiertoe vooral bewogen door Poincaré. Engeland waarschuwde, maar tot daden kwam het niet. Terwijl alle regeringen de gebeurtenissen aan de Ruhr hoofdschuddend gade sloegen, gaf Pius XI nog in hetzelfde jaar het eerste voorbeeld gedurende zijn papaat van Zijn liefde tot de vrede. Pius XI zond een gezant naar het Ruhrgebied om er de toestanden te onderzoeken en sprak onomwonden Zijn veroordeling uit in een openbare brief aan Zijn staatssecretaris, Mons. Pietro Gasparri.

Minister Poincaré dreigde in de Franse kamer met opheffing des Fransen gezantschaps bij de Heilige Stoel, doch het anti-katholieke Engeland nam Pius' raad ter harte en werkte mede Frankrijk ervan te overtuigen, dat de kunstmatige verarming van Duitsland een grotere Europese ramp ten gevolge zou hebben. Dit initiatief van Pius XI leidde verder tot het Plan-Dawes en het Plan-Young, regelende de afbetaling der schulden en de ontruiming van het Rijnland. De behandeling dezer beide Plannen valt uiteraard buiten het bestek van dit artikel. Intervenieerde Pius XI al niet, in elk geval nam Hij hier het initiatief.

Vrede van Italië met de Heilige Stoel.

De eerste eigenlijke vredesdaad van Pius XI is het Lateraans Verdrag van de Heilige Stoel met Italië in 1929. Voorbereidingen hiertoe begonnen reeds in 1926 door middel van den Heer Barome namens Italië en Markies Francesco Pacelli (broer van den tegenwoordigen paus) namens de Heilige Stoel. Op 11 Februari 1929 werd het Lateraans Verdrag getekend door Pietro Cardinaal Gasparri en Mussolini: het Verdrag van Lateranen had een eind gemaakt aan de conflicten tussen het wereldlijke en kerkelijke Rome, die in 1870 waren uitgebroken.

Wrijvingen bleven echter bestaan, omdat de Paus fel tegenstander bleek van de fascistische levensbeschouwing, die gepropageerd werd in Italië. Een encycliek „Non abbiamo bisogno" tegen het Italiaanse fascisme striemde reeds twee jaren na het sluiten van het Lateraans Verdrag de totalitaire staatsidee. Om alle misverstand te vermijden had Pius XI het document niet zoals gebruikelijk in het Latijn, doch in het Italiaans gesteld: wien de schoen paste, mocht hem aantrekken. Het document kon nog niet in het Vaticaan gedrukt worden, zou in Italië natuurlijk worden gecensureerd, en werd daarom door Monsignore Franciscus J. Spellman, toen werkzaam ten Vaticane thans Aartsbisschop van New York, naar Parijs gesmokkeld, waar het gedrukt werd. Pius XI was een autocraat, met welken niet te spotten viel en hoe hoog de conflicten ook laaiden, tot een schending van de Vaticaanse onzijdigheid is het van Italiaanse zijde tot op heden nog niet gekomen.

Nieuwe onderhandelingen omtrent de Katholieke Actie werden geopend en weer behaalde Paus Pius XI een overwinning door vrede te brengen tussen de twee machten van Rome, zo zelfs dat Mussolini persoonlijk een bezoek bracht aan Zijne Heiligheid.

Oorlog tussen Italië en Ethiopië.

Tweede grote gebeurtenis uit de vredesactiviteit van Pius XI was de Abessijnse quaestie. Toen deze op uitbreken stond verklaarde Pius XI: „Wij verlangen naar vrede en Wij smeken God ons te bewaren in de vrede. De gedachte van oorlog alleen is Ons al een gruwel. ...Er is sprake van een veroveringsoorlog... wij moeten er niet aan denken... Elke oorlog, welke slechts een oorlog is om te veroveren, zou een onrechtvaardige oorlog zijn, dit ligt voor de hand... Wij willen niet denken aan een onrechtvaardige oorlog. Wij willen de mogelijkheid ervan niet onder de ogen zien en vastberaden wenden wij ons ervan af. Wij geloven er niet aan en wij willen het niettemaal geloven, dat er nog een onrechtvaardige oorlog gevoerd zal worden. In Italië zegt men, dat de oorlog, waarvan sprake is, een rechtvaardige krijg zal zijn, omdat het een verdedigingsoorlog is, nodig om de grenzen veilig te stellen tegen de voortdurende en onophoudelijke gevaren waaraan zij zijn blootgesteld. Ook zegt men, dat de oorlog noodzakelijk is om reden van de bevolkingstoeneming, dat de oorlog dienen zal om de materiële veiligheid van het land zeker te stellen en dat zulk een oorlog zichzelf rechtvaardigt..."

De Paus sprak tevergeefs en op 2 October 1935 invadeerde Italië Ethiopië. De vooruit ziende Paus had juist binnen het onzijdige gebied van het Vaticaan een ...Ethiopisch college voltooid, waar de Ethiopiërs veilig waren.

Critiek op de Paus, „die de oorlog niet had voorkomen", bleef niet uit. Zij kwam van regeringen, die zelf niets hadden gedaan of zich bespottelijk maakten met „sancties", een vrolijke tijd in Italië, toen men alles kon kopen, wat men maar wenste. Men wenste, dat de Paus een interdict zou afkondigen voor Italië en vergat, dat dit nog veel slechtere gevolgen gehad zou hebben, èn voor de oorlog, èn voor de wereldlijke macht van den Paus en voor de Kerk als geheel.

Hitler komt op.

Inmiddels was op 30 Januari 1933 Adolf Hitler Rijkskanselier van Duitsland geworden. Zes maanden hierna werd het befaamde Concordaat getekend. De Nationaal Socialistische levensbeschouwing, evenals de fascistische in Italië, moest echter in conflict komen met den Paus, en toen de Duitse bisschoppen waarschuwden tegen deze leer, braken de conflicten los. De Encycliek „Mit brennender Sorge" — ook weer in de taal van het land waar zij betrekking op had gepubliceerd — van 14 Maart 1937 legde getuigenis af van de strijd, waaromtrent het boek „The Persecution of the Catholic Church in the Third Reich" een uitvoerige documentatie geeft.

Noch inzake het Ethiopisch conflict, noch inzake de Kerk in Duitsland, is het Pius XI mogen gelukken tot een bevredigende oplossing te komen. Wereldoorlog II zou deze zaken beslissen onder den volgenden Paus Pius XII, die bij zijn verkiezing reeds betuigd heeft te zullen handelen naar de geest zijns voorgangers.

Finis Austriae.

Daar de invasie van het Keizerrijk Ethiopië voor den rover goed was afgelopen, volgde thans Hitler met een gewaagder daad: de invasie van een Europees land, een beschaafd land, dat eeuwen lang de eerste viool in geheel Europa had gespeeld. Op 13 Maart 1938 viel Adolf Hitler Oostenrijk binnen, enkele maanden later gevolgd door de invasie van het Sudetenland op 1 October 1938. Ook Mussolini wilde toen zijn buit in Europa heben en greep het Koninkrijk Albanië op 12 April 1939. Het waren alle symptomen van een grotere oorlog, die komen ging. Pius XI deed bij al deze gelegenheden zijn stem horen, doch daar de Paus vermoedelijk nog immer hoopte op een minnelijke schikking, werden veroordelingen steeds in bedekte termen gegeven, termen overigens, die als men ze er nu nogeens op naleest, aan duidelijkheid al heel weinig te wensen overlaten. Tot resultaten kwamen de bemoeienissen van Pius XI niet, althans niet in het openbaar. Dit had ten gevolge, dat men hier en daar wel vroeg, waarom de Paus niet duidelijker sprake. Pius XI die evenals zijn opvolger het zou doen, de klemtoon erop legde, dat er nimmer een ordestaat zal komen, wanneer niet ieder zich aan de gesloten verdragen houdt, moest zwijgen. Artikel 24 van het bovenvermelde Lateraans Verdrag van 1929 bepaalde: „De Heilige Stoel, wat betreft de souvereiniteit die hem toekomt zelfs op internationaal terrein, verklaart, dat hij zich niet wil en niet zal inlaten met de twistgedingen van wereldlijke aard tussen de andere staten (dichiara che Essa vuole rimanere e rimarrà estranea alle competizioni temporale fra gli Stati) en met de internationale Congressen tot dat doel te houden, tenzij de twistende partijen een gemeenschappelijk beroep doen op zijn vredeszending, zich in alle gevallen voorbehoudend zijn zedelijke en geestelijke macht te doen gelden.

En daarom zal de Vaticaanse Staat altijd en in alle gevallen beschouwd worden als onzijdig en onschendbaar gebied.

Het doen gelden van deze zedelijke en geestelijke macht vond bij herhaling en in vaak sappige bewoordingen plaats. Voorlopig nam de Paus echter een afkeurende, maar toch afwachtende houding aan. Een latere tijd zou grote schendingen medebrengen en ook scherper woorden van Zijne Heiligheid.

Er was meer gaande onder de bewogen regeerperiode van Pius XI.

Spanje.

Anti-clericale partijen in Spanje en Mexico bedreigden zoal niet direct, dan toch zeker indirect de wereldvrede.

De val van de Spaanse monarchie in 1931, de militaire coup van Franco in Juli 1936, vroeg pauselijke tussenkomst. De Kerk koos partij tegen het communisme dat 6000 priesters vermoordde en 20.000 kerken verwoestte. Dit wilde niet zeggen, dat de Kerk daarom de fascistische zijde koos. Integendeel, fel bleef zij tegen het fascisme gekeerd, dat zij immers in Italië en Duitsland bestreed. Maar wel zocht de Kerk de vrede te bevorderen ten bate van het Spaanse volk, hetwelk den Paus lief was, zoals Pius XI in zijn encycliek van 1933 „Dilectissima nobis" betoogde. En de Spaanse bisschoppen schreven: „Wij hebben ons met niemand verbonden", toen het een ogenblik de schijn zou krijgen, als verenzelvigde de Kerk zich met het fascisme. „Wij hebben ons met niemand verbonden, noch met personen, noch met een macht, noch met instellingen, ook al danken wij aan dezen bescherming tegen een vijand, die ons wenste uit te roeien... Wat de toekomst betreft kunnen wij nog geen voorspellingen doen... Maar wij zouden de eersten zijn om het te betreuren, dat een onverantwoorde autocratie van een parlement zou worden vervangen door de verschrikkelijker macht van een dictatuur..."

Mexico.

Kerkvervolging heerste ook in Mexico, waar al sedert 1914 de kerken verbrand en de geestelijken gedood werden. Zonder ook in de Mexicaanse conflicten rechtstreeks partij te kiezen, bemiddelde Pius XI, en de omstandigheden van heden zijn veel beter dan de vroegere. Niet minder dan drie encyclieken publiceerde Pius XI over de toestanden in Mexico. In 1926 deelde Pius XI in zijn encycliek „Iniquis afflictisque" aan de wereld mede welk een vervolging in Mexico heerste; enkele jaren later, in 1932, werd dit nog eens in feller woorden beklemtoond in „Acerba animi", en weer enkele jaren later, in 1937, volgde „Firmissimam constantiam."

Bestreed de Kerk Linkse extremisten in Spanje en Mexico, in Frankrijk bestreed zij even fel de Rechtse extremisten van de Action Française. Ogenschijnlijk Christelijk van opzet als een reactie tegen de fouten van het liberalisme, doorzag de Paus ook in dit „nieuwe godsdienstige, morele systeem" een bedreiging van de vrede.

Weredoorlog II dreigt.

De oorlog bleef dreigen. Crisis na crisis brak uit in de hoofdsteden. Wéér zond Pius XI een zendbrief de wereld in. Hoe ook bezig op andere plaatsen, toch wist Pius XI zijn beroemd geworden encycliek „Nova impendet" te publiceren, waarin Hij lang voor Hitler aan het bewind kwam, wees op het ene mogelijke gevolg van de economische crisis, de werkloosheid en vooral de bewapeningswedloop: de oorlog.

De diplomatie was in heftige beroering en de meer dan 30 gezanten [1]) ten Vaticane speelden een rol, die slechts openbaar zal worden, wanneer de archieven geopend zullen worden. „De pijnen zijn verschrikkelijk, ja, heel verschrikkelijk...... wij offeren alles om de vrede te bestendigen......"

Een ineenstorting kwam en daarna het einde. De laatste woorden van den stervenden Paus waren weer vervuld van de vrede, die ook zijn voorganger tot in de stervensstonde had bezig gehouden. Het woord, waarmede Pius XI de eeuwigheid inging, was: „Vrede... de vrede van Jezus......"

1) Thans zijn er juist 40.

RONDPRINS(ES)...

Zoals gisteren reeds in onze stadsuitgave is medegedeeld, bevindt de Prinses zich reeds in het hospitaal. Dit is een voorzorgsmaatregel omdat er hevige sneeuwstormen over Ottawa woeden. De Prinses bevindt zich in uitmuntende gezondheidstoestand. Tot hedenmorgen 10 uur waren geen verdere berichten binnengekomen.

* * *

Radio-Oranje heeft gisteren een ernstige waarschuwing tot Nederland gericht om geen vreugde-demonstraties te geven bij de geboorte van het Prinselijk kind. Men moet, zo zeide Radio-Oranje, zowel met spreken als telefoneren zeer oppassen, omdat ongetwijfeld de Gestapo op de loer zal liggen.

* * *

Medegedeeld wordt, dat bij de militaire en sportdemonstraties op de heugelijke dag het niet-officiële gedeelte van de stadion-tribune geheel voor de deelnemers aan de wandelmars gereserveerd zal zijn. Uitnodigingen worden niet verzonden.

* * *

Op het Openbaar Gehoor ter gelegenheid van de geboorte van den Oranjetelg zal de kleding „wit" zijn.

BONAIRE.

EERSTE STEENLEGGING VAN HET ST. FRANCISCUS HOSPITAAL.

Zaterdag jl. 10 uur werd in tegenwoordigheid van alle burgerlijke, geestelijke en militaire overheden op plechtige wijze de eerste steen gelegd van het zolang verbeidde nieuwe hospitaal. Pastoor Mamertus D. Latour O.P. zegende de steen, waarna hij door den Gezaghebber P. H. van Leeuwen vastgemetseld werd. De Pastoor hield een toespraak, waarin hij o.a. het Gouvernement bedankte voor de medewerking, vooral voor het voorschieten van de bouwkosten. De Pastoor hoopte, dat het Gouvernement, dat door de onbaatzuchtige arbeid der Zusters reeds 21 jaren lang voordeel gehad heeft, in de toekomst de Zusters niet onder zware lasten gebukt zal laten gaan. Gemiddeld heeft het hospitaal slechts 1 à 2 klaspatiënten per jaar!

Ook de Gezaghebber sprak nog een woordje en hoopte spoedig het inwijdingsfeest mee te kunnen maken en wees op de moeilijkheden van materiaal-aanvoer.

Het gebouw staat nu 1 à 2 meter boven de grond. Het wordt opgetrokken achter het oude hospitaaltje, eveneens met de voorgevel naar de Kerkweg. De hoofdvorm gelijkt op een omgekeerde T, de dwarsbalk is de voorgevel. Van buiten maakt het volgens de tekeningen een sobere maar smaakvolle indruk. Weelde zit er op Bonaire niet aan, en dat is ook niet nodig. Het krijgt twee verdiepingen, beneden voor de mannelijke, boven voor de vrouwelijke patiënten. Beide met een zaal, kinderafdeling, een klaskamer, en een kamer voor zware patiënten.

Beneden is er bovendien een keuken, een ontspanningszaal voor de Zusters, en een verblijf voor de dienstmeisjes; boven is behalve de ziekenkamers nog een kapel, een slaapplaats voor de Zusters, en nog een kamer voor een lekenverpleegster.

Het zal voor Bonaire een sieraad zijn en van een groot nut. Als het geheel nu ook nog een optimistisch kleurtje krijgt, dan zal de sombere, gedrukte stemming, die uit het oude gebouwtje spreekt, met al de ellenden, die ermee samengingen, spoedig vergeten zijn.

BELOFTEN WORDEN VERVULD

Na jarenlange beloften worden eindelijk op Rincon bij de school W.C.'s gebouwd. Binnen twee weken hoopt men er mede klaar te zijn.

FILM VOOR DE SCHUTTERS.

Enige welgestelde Bonairianen bieden hedenavond den schutters een filmavond aan. Onder de voorstelling krijgen de schutters bovendien nog een tractatie.

CURACAO

TWEE KRANIGE NEDERLANDERS ONDERSCHEIDEN.

Zaterdag vond de plechtige uitreiking plaats van het Kruis van Verdienste aan den matroos 2e klasse C. A. Reytenbach en den matroos zeemilicien 2e klasse H. Zoutman.

Deze Koninklijke onderscheidingen werden door den Algemeen Militair Commandant Schout-bij-Nacht Carel J. Baron van Asbeck uitgereikt met een korte, treffende toespraak. Hierbij memoreerde de A.M.C. de vele moeilijkheden en gevaren, die beiden getrotseerd hebben om uitvoering te geven aan hun eenmaal genomen besluit, uit bezet Nederland te ontvluchten, teneinde zich bij de Vrije Nederlandse strijdkrachten te kunnen voegen.

Na op een vijandelijk schip te hebben aangemonsterd, zagen zij in een neutrale Noordelijke haven de kans schoon om te vluchten, waarna zij na veel omzwervingen en ontberingen tenslotte via Rusland en Brits Indië behouden in Londen aankwamen.

MEDEDELING.

Als gevolg van de hopeloze toestand met het verkeer kan de Redactie geen verslaggevers meer zenden voor gebeurtenissen, die buiten de eigenlijke kom van Willemstad vallen, behoudens in zeer biezondere gevallen of wanneer transport van en naar de Redactie wordt gegarandeerd. Redactie.

G.P.D. SPREEKT.

Vanavond om 20 uur houdt het hoofd van de Gouvernementspersdienst een radio-rede.

CHEQUE-KOERSEN.

De Plaatselijke Banken noteren de volgende koersen:

	Inkoop.	Verkoop.
Caracas	56.—	57.50
Paramaribo	99.50	100.50
Londen	7.55	7.65

INGEZONDEN.

(Buiten verantwoordelijkheid der Redactie).

Het nieuwe C.B.L.O.-terrein op het Rif schijnt dezer dagen geopend te worden. Eindelijk!

Dagen-, wekenlang werd er aan het werk niets — niets gedaan. Maar Zondag jl....... zijn Openbare Werken met hun machines en mensen er druk aan het werk geweest de gehele Zondag lang! Op Zondag!

Ons Christelijk Gouvernement!

In deze tijd, nu er propaganda gevoerd wordt voor de Geallieerden, omdat Hitler op Zondag de Kerken leeg haalt......

Nu er onlangs nog speciale propaganda gemaakt werd, dat de Belgische Bisschoppen hun protest lieten horen tegen de Duitse bezetting, die de mensen liet werken in de mijnen op Zondag.

Mijnheer de Redacteur, hierbij ons protest tegen deze arbeid op Zondag voor...... de sport.

Ons protest tegen de C.B.L.O., die dit werken op Zondag aanvaardde.

Ons protest tegen Openbare Werken, die deze Zondagsarbeid uitvoerden.

Verschillende katholieken van Curaçao, met wie alle andere Katholieken het wel eens zullen zijn.

Achtste Leger reeds dicht bij Tripoli.

Misurata, Garibaldi, Beni Ulid door Britten gepasseerd.

Nog meer successen van Britse duikboten in Middellandse Zee.

Geallieerden veroveren Sananada op Nieuw Guinea.

Onbekende vliegtuigen in de nacht boven Zwitserland.

LUCHTALARM IN LONDEN.

De luchtalarm-sirenes klonken hedenavond in Londen. Het alles veilig klonk een half uur later (Londen, (AP) 18.1).

COMMUNIQUÉ VAN DE BRITSE ADMIRALITEIT.

De Britse Admiraliteit gaf het volgende communiqué uit:

„Verdere successen worden gemeld door Zijner Majesteits duikboten in het Midden-gedeelte van de Middellandse Zee. Twee torpedotreffers werden geplaatst op een groot vijandelijk voorraadschip, dat aan land dreef in de Golf van Genua. Een middelgroot voorraadschip werd tot zinken gebracht nabij Sardinië. Dit schip was volgeladen en onder escorte van een Italiaans marine-vaartuig. Een ander middelgroot voorraadschip werd getroffen door kanonvuur en een deel der bemanning verliet prompt het schip. Na verdere beschieting liep het schip aan de grond. Niettegstaande de interventie van kustbatterijen werd het toen getorpedeerd en zag men het in tweeën breken. Een goederentrein nabij Paola aan de Westelijke kust van Calabrië in Italië werd gebombardeerd. Vele treffers werden geplaatst. Een machinegeweer-batterij aan de kust bestreed op vruchteloze wijze de duikboot. Men zag de trein na drie kwartier nog in brand staan" (Londen, (AP) 18.1).

DE LUCHTOPERATIES IN NOORD-AFRIKA.

Noland Norgaard seint van het Geallieerde Hoofdkwartier in Noord-Afrika:

Noordamerikaanse gevechtsvliegtuigen en bommenwerpers zetten hun luchtaanvallen voort op de Duitse verbindingswegen over land en door de lucht, terwijl herhaalde regens de grondoperaties vrijwel tot stilstand brachten.

Het 12de Noordamerikaanse luchtcorps meldde de vernietiging van 194 Duitse en Italiaanse vliegtuigen van het begin der Noordafrikaanse campagne op 8 November 1942 tot 15 Januari tegen verlies van 97 Noordamerikaanse vliegtuigen. Gedurende de week, die eindigde op 15 Januari, vernielden Noordamerikaanse vliegtuigen 46 Duitse en Italiaanse vliegtuigen en beschadigden zij 32 andere tegen verlies van 16 toestellen. Lockheed Lightning P-38's schoten twee Junker-transportvliegtuigen neer, die gisteren van Tunis naar Sicilië terugkeerden en een Junker-bommenwerper, die in de richting van Tunis vloog. Tegelijkertijd bestookten B-25 lichte bommenwerpers, — de Noordamerikaanse Billy Mitchells — het spoorwegknooppunt te Graba op 50 kiometer ten Zuid-Westen van Sfax met een escorte van P-38's. Men zag bommen neerkomen op het doel.

Een zandstorm hinderde de verdere waarneming der resultaten. De Royal Airforce deelde mede, dat lichte Bixley-bommenwerpers Duitse transportcolonnes bombardeerden en beschoten, die voorraden en troepen vervoerden van de forten te Sfax naar het Tunische slagfront in de nacht van Zaterdag. Een Spitfire keerde niet terug. P-38's vlogen over de Middellandse Zee om 3 Junkers te vernietigen. De transport-vliegtuigen hebben geholpen om de strijdkrachten van Generaal Walther Nehring van voorraden te voorzien (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 18.1).

DE VOORTGANG VAN HET ACHTSTE LEGER.

Het 8ste leger maakt zo goed voortgang in Tripolitanië, dat — volgens berichten, die Caïro bereiken — de val van Misurata elk ogenblik verwacht wordt. Dit is de volgende grote kustplaats na Buerat. Rommels strijdkrachten vallen nog snel terug naar de heuvels, die Tripoli beschermen, terwijl de Geallieerde strijdkrachten gestadig voortrollen (Caïro, (AP) 18.1).

OORLOGSCOMMUNIQUÉ VAN CAIRO.

Het gezamenlijke oorlogscommuniqué van het Midden-Oosten luidt als volgt:

„Onze opmars duurde gisteren voort. In de Noordelijke sector bereikten onze troepen het gebied van Zliten na te zijn gepasseerd door Misurata en Garibaldi. In de Zuidelijke sector hebben onze troepen den vijand verdreven van Beni Ulid, waarbij hem tankverliezen werden toegebracht, en waren zij in contact met den vijand in de richting van Tarhuna. Geallieerde gevechtsbommenwerpers gingen voort den terugtrekkenden vijand te hinderen.

Castel Benito, de meest belangrijke vijandelijke luchtbasis bij Tripoli, werd hevig aangevallen in de nacht van 17 op 18 Januari. Meer dan 30 branden braken uit onder de verspreid staande vliegtuigen.

Dezelfde nacht beschoten Geallieerde gevechtsvliegtuigen een belangrijk kruispunt van wegen ten Zuid-Oosten van Tripoli, waar grote branden werden gerapporteerd. Vijandelijke voertuigen tussen Sfax en Gabès werden ook aangevallen in de nacht van 17 op 18 Januari. Een strijdmacht van zware bommenwerpers hervatte de aanvallen op Tripoli gisteren bij daglicht en branden werden veroorzaakt in het havengebied. Gevechtsbommenwerpers waren ook actief boven het eiland Lampedusa en objecten in het Zuiden van Sicilië. Wij leden geen verliezen bij de bovengenoemde operaties" (Caïro, (AP) 19.1).

VLIEGTUIG MAAKT GEVANGENEN.

Een enkel vliegtuig van de groep vliegers, die met Generaal Jacques Leclercs Centrale Afrikaanse leger samenvecht, hetwelk oprukt om de Geallieerden in Noord-Afrika te steunen, nam 140 Italiaanse soldaten gevangen.

De piloot van het vliegtuig, die zag, dat het garnizoen van het door de Italianen bezette fort Murzuch op 400 kilometer ten Zuid-Oosten van Tripoli hun sterkte ontruimden, beschoot deze met de machinegeweren tot zijn ammunitie op was. Vervolgens wierp hij een nota, waarin hij dreigde met zijn kanon het vuur te zullen openen, indien zij zich niet overgaven. Zij gaven zich over. Hij had geen kanon. (Caïro, (AP) 18.11).

COMMUNIQUÉ VAN HET BRITSE MINISTERIE VAN LUCHTVAART.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart gaf het volgende communiqué uit:

„Heden in de namiddag voerden vliegtuigen van het Gevechtscommando een vlucht uit nabij de kust van Bretagne. Andere gevechtsvliegtuigen vielen spoorweg-objecten aan in het Noorden van Frankrijk. Een onzer vliegtuigen wordt vermist." (Londen, (AP) 18.11).

AANVALLEN OP DE FRANSE KUST.

Een grote strijdmacht van Geallieerde vliegtuigen ronkte over het Kanaal onder de laaghangende wolken hedenavond kort voor de schemering in de richting van Boulogne. Vervolgens klonken hevige ontploffingen een tijd lang langs de Franse kust. Sommige ontploffingen waren zo machtig, dat zij de gebouwen aan de Engelse zijde van het Kanaal deden schudden. Afweervuur en kanonvuur — waarschijnlijk van de Duitse kustdefensies — werd ook gehoord (Folkestone, (AP) 18.11).

VLIEGTUIGEN BOVEN ZWITSERLAND.

De Duitse radio meldde gisteravond laat, dat Britse vliegtuigen over Zwitsers gebied vlogen (Londen, (AP) 19.1).

De Zwitserse radio zeide officieel, dat 4 golven van vliegtuigen in de afgelopen nacht over Zwitserland vlogen (Londen, (AP) 19.1).

Het Bommenwerperscommando van de Raf heeft Europa in de afgelopen nacht niet in groten getale aangevallen en ingelichte kringen konden geen uitleg geven van de luchtalarms in Bern en Bazel in Zwitserland kort vóór middernacht (Londen, (AP) 19.1).

DE SLACHTOFFERS IN BERLIJN.

De radio van Berlijn deelde mede, dat 82 personen werden gedood in de twee opeenvolgende aanvallen van de Royal Airforce op Berlijn — Zaterdag en Zondag — en dat zich 50 oorlogsgevangenen onder de slachtoffers bevinden (Londen, (AP) 18.11).

TYPHUS-EPIDEMIE IN NOORD-ITALIË.

Het heersen van typhus in Noord-Italië werd voor de eerste maal onthuld in een waarschuwing, die door de Zwitserse autoriteiten werd uitgegeven. Men zeide aan de Zwitsers, die nabij de Italiaanse grens wonen, dat zij voorzorgsmaatregelen moeten treffen om de uitbreiding van de epidemie naar Zwitserland te voorkomen. (Bern, (AP) 18.11).

DUITSE MARINE ATTACHÉ IN ARGENTINIË TERUGGEROEPEN.

De Duitse Regering deelde aan Argentinië mede, dat de Duitse marine-attaché Niebuhr „zal worden verwijderd" overeenkomstig het verzoek van de Argentijnse Regering, die hem van spionnage beschuldigde. De Duitse Zaakgelastigde Otto Meynen deed de mededeling bij een bezoek, dat hij hedenmorgen bracht aan het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Hij zeide, dat de marine-officier zal vertrekken met het eerste beschikbare Spaanse schip (Buenos Aires, (AP) 18.1).

COMMUNIQUÉ VAN DE NOORDAMERIKAANSE MARINE.

De Noordamerikaanse Marine gaf het volgende communiqué uit:

„Stille Zuidzee: „Op 15 Januari wierpen Vliegende Forten (zware bommenwerpers) in de avond bommen op het door de Japanners bezette gebied van Kahiliop het eiland Bougainville.

Twee grote branden werden waargenomen na de aanval. Later in dezelfde nacht volgden Catalina patrouillebommenwerpers met een nieuwe aanval op Kahili en nog meer branden werden gesticht. Dezelfde nacht vielen Catalina's de vijandelijke stellingen te Munda op het eiland Nieuw Georgië aan. Tijdens dezelfde nacht bombardeerden Vliegende Forten het eiland Ballale in het Shortland-gebied.

Op 16 Januari in de namiddag en in de avond werd Balale wederom aangevallen door Vliegende Forten en branden, die op 80 kilometer afstand zichtbaar waren, werden gesticht. De Noordamerikaanse grondtroepen op Guadalcanal gingen voort met het opruimen der vijandelijke weerstand. Ongeveer 150 Japanners werden gedood en een aantal werd gevangen genomen. Hun materiaal werd vernietigd" (Washington, (AP) 18.1).

OORLOGSCOMMUNIQUÉ VAN NEW DELHI.

Het gezamenlijke oorlogscommuniqué van New Delhi luidt als volgt:

„Aan het Assam-front zetten onze troepen hun offensieve patrouilleringen voort. Onze manschappen maakten gedurende de laatste dagen contact met den vijand in het gebied van de Tsjinheuvels, waar er nu en dan botsingen hebben plaats gehad.

In het Arakan-district werd het dorp Kyauktaw aan de rivier Kaladin op ongeveer 50 kilometer ten Noord-Oosten van Rathedaung op Zondag 17 Januari door onze troepen bezet met slechts geringe weerstand. De vijandelijke weerstand in dit gebied duurt voort.

Op het Mayu-schiereiland wordt de druk onderhouden tegen den vijand in het Dondaik-gebied, waar wij gisteren lichtelijk voortgang maakten. Dezelfde dag verkregen onze troepen in de operaties tegen Rathedaung houvast in een klein dorp ten Noorden ervan. Grote branden, die op Zondag door onze vliegtuigen werden veroorzaakt, werden de volgende nacht nog in het dorp gezien. Gisteren gingen Blenheim-bommenwerpers voort met het bombarderen van vijandelijke objecten en bezette dorpen in het gebied van de Mayurivier. Andere vliegtuigen vielen Japanse vervoermiddelen op het water op de rivieren Tsjindwin en Irrawaddy en langs de Birmaanse kusten ten Zuiden van Akyab aan en beschadigden deze.

Geen vijandelijke vliegtuigen werden ontmoet. In de nacht van Zondag 17 Januari vielen onze middelzware bommenwerpers de vijandelijke vliegvelden nabij Toungoo en Meiktila met goede resultaten aan. Bommen werden ook geworpen op de stad Akyab. Van deze en andere operaties wordt geen onzer vliegtuigen vermist. Een vertraagd bericht geeft te kennen, dat in de nacht van Zondag 3 of 4 vijandelijke vliegtuigen bommen wierpen op het voorste gebied van de operaties in het Zuid-oostelijk deel van Bengalen. Er werd enige lichte schade aangericht, doch geen verliezen aan het personeel" (New Delhi, (AP) 19.1).

NIEUWTJES UIT AUSTRALIË.

— De Australische Regering heeft toelagen vastgesteld voor studenten die in de faculteiten der geneeskunde, tandheelkunde, techniek, vee-artsenij en landbouw studeren. Alle studenten, die door de universiteit aanvaard worden, en degenen, die reeds bevredigende studies aan de universiteit maken, zullen hiervoor in aanmerking komen. De toelagen zijn afhankelijk van de inkomens der ouders. Indien het inkomen der ouders $ 800. — of minder bedraagt dan bedraagt de toelage der studenten $9.— per week en $ 32.— voor instrumenten en boeken. Naarmate het ouderlijk inkomen hoger is, vermindert de toelage met dien verstande, dat studenten wier ouders meer dan $ 2000.— per jaar verdienen niet meer in aanmerking komen.

NEDERLAND.

NEDERLANDERS IN SJANGHAI GEINTERNEERD.

Medegedeeld wordt, dat de volgende mannelijke Nederlanders te Sjanghai zijn geïnterneerd: A. van Amerongen, J. D. Boeke, A. Buys, J. D. Dammers, G. J. Grilk Hennus, H. C. van Hoogstraten, E. de Jong, Kienhuizen, Kreulen, K. F. Mulder, M. Onnes, J. van Reekum, C. J. Schaap, M. Speelman, H. M. van Stellingwerff, H. van der Veen, B. R. Vlietstra, J. L. Winkelman, P. Wouda, Ch. M. Zonneveld.

Bizonderheden hierover zijn verder nog niet bekend.

IN CONCENTRATIEKAMP GESTORVEN.

De volgende Nederlanders zijn in Duitse concentratiekampen omgekomen: Sybrand Marinus van Haersma Buma, oud-burgemeester van Wijmbritseradeel (38 jaar) Sidartawan, een Madoerees Zooloog te Leiden (26 jaar). Jan van Deventer, hoofdambtenaar ter Provinciale Griffie van Utrecht (48 jaar).

ZEELIEDEN BIJ DE KONINGIN OP BEZOEK.

Hare Majesteit de Koningin heeft zich gedurende meer dan een uur onderhouden met een aantal Nederlandse zeelieden van de koopvaardij, die juist uit Canada in Engeland waren aangekomen. Zij waren bij Prinses Juliana op bezoek geweest en de Koningin wilde alles horen van Haar Dochter en Kleinkinderen. Aan welke wens de mannen natuurlijk gaarne gehoor gaven.

HET WORDT UITKIJKEN VOOR DE N.S.B.

De voortdurende tegenslagen voor de as in Rusland en Noord-Afrika vervullen de loyale 95 procent der Nederlanders met goede hoop en moed, maar de vijf procent overigens voelen zich er beroerd onder. Hun krijgslustigheid is aanmerkelijk afgekoeld. In plaats van redevoeringen over de roemruchte toekomst, houden de N.S.B.-ers nu toespraken, die gebaseerd zijn op „de ellende, die het gevolg zou zijn van een Geallieerde overwinning".

Max Blokzijl, N.S.B.-se opper-radiorator, waarschuwde vorige week hen, „die nog steeds niet breken met Londen, dat hen in de verkeerde richting drijft." Oosterbaan zeide onlangs: „Voor de N.S.B. betekent het jaar 1943 het jaar der beslissing: te zijn of te niet zijn."

En de vrouwenleidster der N.S.B. Mevrouw O. de Ruyter van Lankeren Matthes, vroeg den Nederlandsen vrouwen meer sympathie te betonen voor de weduwen van in Rusland gesneuvelde N.S.B.-ers, wier nagedachtenis wordt bespuwd instede van vereerd."

HET LEED DER JODEN.

„Wij zijn allen voorbereid op de dood", schrijft een Amsterdamse Jood, wiens brief naar Londen werd gebracht door een Engelandvaarder. „De wijze waarop de Duitsers ons behandelen, is erger en wreder dan een pogrom. Wij maken een verschrikkelijke tijd door en weten vandaag niet, waar wij morgen zullen zijn. Iedere avond en nacht worden Joden uit hun huizen gehaald. Sommigen onzer hebben een stempel in hun pas gekregen, dat zij voorlopig mogen blijven, maar dit „voorlopig" kan ieder ogenblik worden opgeheven. Iedere avond en nacht luisteren wij naar voetstappen en of ze voor onze deur zullen stilhouden. Gehele families worden weggehaald. Leeftijd maakt geen verschil. Velen van onze familie, waaronder tante, die 80 jaar is, zijn naar Polen gestuurd."

HET BEROVEN DER GEËVACUEERDEN.

Niet alleen dat tienduizenden Nederlanders de kuststreken moeten ontruimen, deze pijnlijke operatie gaat ook nog gepaard met roof, op echt-Duitse systematische manier. Vele door hun bewoners verlaten huizen in Den Haag, Velzen, IJmuiden worden afgebroken, maar alles — dakpannen, binten, deuren, buizen en ook de stenen zelf — wordt „netjes" opgestapeld en later naar Duitsland vervoerd, naar de gebombardeerde steden in het Rijnland.

NIEUWTJES, DIE ONS INTERESSEREN.

— De Duitse rechtbank te Maastricht veroordeelde den Kapitein van een Rijnaak tot twee jaar gevangenisstraf wegens beschadiging van een sluisdeur „door onoplettendheid".

— In Nederland kan men nu handschoenen krijgen, gemaakt van palingvel.

— Een Philips radio-toestel (tweede hands) werd in „Het Vaderland" aangeboden voor...... ƒ 750.—.

— Visker, het hoofd van de kunstschilders-afdeling van de Koeltoerkamer, heeft nu met straf bedreigd alle kunstschilders, die zich niet als lid van de Kamer laten inschrijven.

— De „Blok-leiders" der N.S.B. zullen worden uitgebreid in aantal en allerlei politiële bevoegdheden, zoals het recht tot huiszoeking ,erlangen.

— De Duitsers trachten thans Nederlandse artsen te bewegen naar Duitsland te gaan, voor de verzorging van de Nederlandse arbeiders daar. Vooralsnog zonder succes.

— Het aantal Nederlandse arbeiders dat door de Duitsers is gedwongen tot werken in Duitsland wordt op het ogenblik geschat op een kleine 500.000.

— Slechts drie van de acht Gereformeerde predikantsplaatsen in de stad Groningen zijn bezet. Ds. Kuipers te Kollum is dringend beroepen te Groningen.

— Zaklantaarn-batterijen zijn in Nederland niet meer te krijgen, behalve voor officiële personen, politie e.d.

— Het overlijden wordt gemeld van Dr. H. E. van Loon, Redacteur van de „Nieuwe Rotterdamsche Courant", gedurende ruim 20 jaar Parijs correspondent van dat blad en letterkundige (57 jaar).

— Vele ouden van dagen, die bij hun familie in Den Haag woonden, zijn, op Duitse bevel vertrokken.

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Geallieerd Hoofdkwartier in Australië:** Volgens berichten van de Associated Press van een vooruitgeschoven operatiebasis in Nieuw Guinea hebben de Geallieerde grondstrijdkrachten gisteren het punt en het dorp Sananada veroverd.

Dit werd later officieel bevestigd.

— **Londen:** De radio van Parijs zeide in een bericht uit Berlijn, dat de Luftwaffe in de afgelopen nacht een „zeer grote aanval" op Londen deed waar grote branden werden gesticht.

— **Londen:** Het Ministerie van Luchtvaart en Binnenlandse Veiligheid meldde, dat er gisterenavond weinig vijandelijke activiteit heerste boven het kustdistrict in het Zuid-Oosten van Engeland. Bommen, die geworpen werden, veroorzaakten enige schade en een klein aantal slachtoffers.

— **Londen:** 2 Duitse vliegers, die bij de aanvallen van Zondag behoorden, ontsnapten gisterenavond op het Waterloo-station van een gewapend escorte. Beide onder-officieren in Duits uniform spreken goed Engels. Een andere vlieger, die ergens neerkwam, vond een onbeheerd staande auto en poogde daarmede te ontvluchten. Hij werd echter spoedig gegrepen.

— **Stockholm:** Premier Albin Hanssons waarschuwde tegen een mogelijke aanval op Zweden en deed een beroep op een „uiterste verdediging" in zulk een geval.

— **Honolulu:** Het luchtalarm klonk om 12.48 uur en werd gevolgd door het alles veilig om 13.05 uur. Het alarm zou zijn veroorzaakt door de aanwezigheid van niet geïdentificeerde elementen, welke echter bleken vriendschappelijk te zijn.

— **Santiago (Chili):** Groepen voorsen tegen het verbreken der betrekkingen met de As kwamen in botsing op de hoofdstraten. De Politie, die gewapend was met karabijnen, deed enkele arrestaties.

— **Londen:** Het Lagerhuis kwam bijeen na het Kerst-reces. Men verwacht, dat Churchill een overzicht over de oorlogssituatie zal geven. Oliver Lyttleton, de Britse Minister van Oorlogsproductie en Clement Attlee, waarnemend Premier, hielden elk een redevoering. Attlee zeide, dat Groot Britannië in 1943 met goed vertrouwen vooruit kan zien. Hij prees de Russen om hun schitterende strijd en zeide: „Het ziet er naar uit, dat geen van de grote strijdmacht (voor Stalingrad) aan de val zal ontkomen".

— **Caïro:** Het 8ste leger is Homs binnengerukt en bevindt zich reeds op 80 kilometer afstand of minder van Tripoli.

Aruba.

DE ROOMS KATHOLIEKE UNIE VERGADERT.

Men verzoekt ons opnem.ing van de Notulen van de gezamenlijke vergadering van de hoofd- en afdelings-besturen van de Rooms Katholieke Unie Aruba gehouden op Zondag 10 Januari 1943 in de Raadzaal te Oranjestad, Aruba. Aanwezig waren:

Van het Hoofdbestuur: Pater F.F.M. Bartel O.P. — Geestelijk Adviseur. S.N. Ecury. Onder-voorzitter, Fr. de P. Wever, Secretaris, Dr. A.F. Dussenbroek en E. de Cuba, leden.

Afdelingsbestuur Santa Cruz: Pater M. Meesters O.P. — Geestelijk Adviseur C.W. Wever, Voorzitter, F.C. Croes, Onder-Voorzitter, R. Werleman en J.M. Solognier, leden.

Afdelingsbestuur San Nicolas: Pater J.M. Holterman, O.P. Geestelijk Adviseur, Cerilio Maduro, Voorzitter, J.P. Wever, Secretaris, Narciso Koek en M. Croes, leden.

Afdelingsbestuur Noord: Pater A. J. C. Roghmans O.P., Geestelijk Adviseur; Fermin Franken Voorzitter; R. Franken Secretaris; Pedro de Hayde Penningmeester.

Afdelingsbestuur Savaneta: Mauricio Schwengle, Voorzitter A.J. Herrera, Secretaris, Ignacio de Cuba, 2e Secretaris en Simplicio de Cuba, penningmeester.

Afdelingsbestuur Oranjestad: Pater F.F.M. Bartel O.P., Geestelijk Adviseur. J.A. Maduro, Voorzitter. G.A. Boekhoudt, Onder-Voorzitter, J.V. de Cuba, Secretaris, H.O. Boo, 2e Secretaris, J.J. Laclé, Penningmeester, L. H. van Engelen en A.F. van Thys Coronel, leden.

De afwezige voorzitter van het hoofdbestuur Dr. J.E.M. Arends had van zijn verhindering kennis gegeven, terwijl het bestuurslid van Savaneta W. de Cuba wegens verblijf in het buitenland niet aanwezig kon zijn. De andere afwezige heren hadden geen kennis gegeven van hun niet-verschijning. De heer S. N. Ecury, Ondervoorzitter in het hoofdbestuur verklaarde met het maken van het kruisteken deze vergadering geopend en sprak zijn blijdschap uit, dat zovele bestuursleden deze vergadering hebben willen bijwonen; namens het hoofdbestuur riep hij alle aanwezigen een hartelijk welkom toe. De heer Ecury verklaarde dat deze vergadering is bijeengeroepen om voor 1943 de plannen op te stellen, en te dien einde van een ieder zijn mening wenste te horen omtrent plaatselijke toestanden, klachten en wensen in het algemeen. Van een en ander werd het navolgende rapport opgemaakt.

Volksvertegenwoordiging.

Een lid bracht naar voren, dat de samenstelling van de Raad van Politie op Aruba uit drie leden, t.w. een gezaghebber en twee gekozen landraden misschien voor de oude tijd wel goed kon zijn geweest, maar thans niet meer voldoet aan haar doelstelling, en daarom dringend, zelfs nu in oorlogstijd, wijziging behoeft. Tenminste vijf leden dienen in zulk een college zitting te nemen en wel met dien verstande dat personen worden aangesteld of gekozen die verondersteld kunnen worden op de hoogte te zijn met plaatselijke gebruiken en toestand. Men was van oordeel, dat bij de laatste herziening van de Curaçaose Staatsregeling, met de betoogde noodzakelijkheid rekening werd gehouden, vandaar de nieuwe redactie van de artikelen 117 en 118 van de Curaçaose Staatsregeling. De tegenwoordige samenstelling in het Gouvernementsapparaat leverde in vele gevallen nadelen op voor de afzonderlijke eilanden. Zolang de hoofden van diensten op Curaçao moeten zitten en van daaruit de zaken op de eilanden besturen, blijft dit euvel bestaan. Aan de mogelijkheid is gedacht om een zelfde systeem te scheppen als in Nederland, waarbij ieder eiland kan worden ingesteld als een gemeente (dus 6 gemeenten) met de instelling van het gebieds- of staatsdeel „Curaçao" als een provincie. Verzocht werd deze zienswijzen ter kennis te brengen van de onlangs geïnstalleerde Commissie van Staatkundige aangelegenheden.

Geneeskundige voor Santa Cruz.

De afdelingsvoorzitter van Santa Cruz bracht naar voren, dat de toestand op Santa Cruz wat betreft medische hulp, zeer te betreuren is. Een groot aantal onvermogenden zijn aangewezen op de hulp van den Gouvernements-geneeskundige die te Savaneta gevestigd is. Velen van deze onvermogenden blijven verstoken van medische hulp omdat het transport naar Savaneta zeer moeilijk is, vooral nu met de transportmoeilijkheden. De overige onvermogenden die in Oranjestad medische hulp bekomen, hebben deze moeilijkheid niet, aangezien men gewoonlijk toch naar Oranjestad gaat voor het doen van inkopen, voor het halen van kaarten voor onvermogenden en voor andere aangelegenheden. Het ware daarom te wensen dat de door het Gouvernement betaalde geneesheer voor de onvermogenden op Santa Cruz op bepaalde dagen vaste spreekuren te Santa Cruz kon houden. Ook wordt de noodzakelijkheid gevoeld voor een vroedvrouw op Santa Cruz, aangezien voor kraamgevallen men heel bezwaarlijk helemaal naar Oranjestad kan gaan om de vroedvrouw te halen, met de kans om haar niet aan te treffen. Met zeer veel ingenomenheid werd kennis genomen dat op de ontwerp-begroting 1944 door de Raad van Politie gelden zijn gevoteerd voor een geneesheer en voor een vroedvrouw voor Santa Cruz. Men voegde alleen bij de hoop, dat deze door de Raad van Politie aangenomen noodzakelijkheid, niet zo zal gaan als de geaccepteerde noodzakelijkheid van geasfalteerde weg tussen Oranjestad en Santa Cruz, die beloofd is voor eind 1942.

Geneeskundige voor Noord.

Een lid vond, dat hoewel Aruba in vele opzichten misschien vooruit is gegaan, de parochie te Noord is achteruitgesteld voor wat betreft de geneeskundige hulp. Vroeger in de tijd van Dr. H. Oduber en Dr. G. Hopkins werden in de parochie te Noord op bepaalde dagen door den gouvernementsdokter van Oranjestad spreekuren gehouden. Te wensen ware, dat dit weer wierd ingevoerd, aangezien dit een grote hulp voor de armere mensen zal wezen, die thans de reis Noord — Oranjestad v.v. te voet moeten doen. Gevraagd werd dat het hoofdbestuur dit verzoek zal willen doen namens de parochie Noord aan den Gezaghebber.

Stichting studie-fonds.

De afdelingsvoorzitter van Santa Cruz bracht naar voren, dat er vele kinderen zijn van armere ouders, die in aanmerking komen een beter onderwijs te genieten dan de ouders meestal bij machte zijn aan hen te geven. Dikwijls ziet men gevallen waarin kinderen gaarne een meer uitgebreid onderwijs wensen te genieten, doch waarin de ouders niet in staat zijn de kosten daarvan te betalen; het is voor de algemene vooruitgang van het eiland gewenst dat ieder kind een zodanig onderwijs geniete, dat zij of hij voldoende ontwikkeld mag heten om in de maatschappij een behoorlijke betrekking te bekleden, vooral waar de tegenwoordige betrekkingen tot de vervulling waarvan enige kennis worden vereist, door anderen dan Arubanen worden vervuld. Ook voor het algemeen welzijn, verdient het aanbeveling, dat een ieder die zich daartoe geroepen gevoelt, een beter onderwijs geniete, daartoe de gelegenheid krijge, teneinde later aan de verdere vooruitgang en ontwikkeling van het eiland mede te werken. De spreker was van mening, dat door vorming van een studie-fonds wellicht goede resultaten kunnen worden bereikt, waarbij dan hij het begin op bescheiden wijze de kinderen van de minder gefortuneerde ouders geholpen kunnen worden met de transportkosten naar en van de mulo in Oranjestad, later voor transport- en verblijfkosten op Curaçao voor bezoek aan A.M.S. Aan het hoofdbestuur werd voorgesteld deze mogelijkheid van een studiefonds in overweging te nemen.

Buitenwegen op Aruba.

Een lid van Santa Cruz bracht naar voren, dat de toestand, waarin de buitenwegen zich bevinden, allertreurigst is te noemen. Als men bedenkt, dat de wegen dienen moeten om den dokter, den geestelijke, de werklui en een ieder te vervoeren, dan acht men het ook noodzakelijk, dat de wegen zodanig moeten zijn en moeten worden onderhouden, dat zij voor de gebruikers geen nadeel opleveren, en wel in de vorm als nu, dat men bij het berijden van de buitenwegen op het eiland, met een half uit elkaar gerafelde auto terugkomt. Vooral in deze tijdsomstandigheden ware het te wensen, dat de autobanden het niet zo zwaar zouden hebben te verantwoorden. Ook een lid van Noord opperde het bezwaar tegen de buitenwegen. Voor de verbinding van het Westelijk gedeelte van de parochie Noord met het Oostelijk gedeelte, bekend als „Alto Vista", waar ruim 1000 mensen wonen, is er in het geheel geen weg. Men moet door een rooi rijden om van het ene gedeelte naar het andere te gaan, terwijl bij regenval de verbinding geheel verbroken is, en na de regen de rooi in zodanige toestand blijft, dat men slechts heel moeilijk daar naar toe kan gaan. Mensen, die de kerk bezoeken, ontdoen zich na de kerkdiensten van zoveel mogelijke kleren om dan door de rooi te waden, aangezien men anders niet naar huis kan zonder vuile, natte kleren. Reeds twee jaren geleden hebben de aldaar wonenden zich per request gewend tot den Gouverneur omtrent deze onhoudbare toestand; van overheidswege werd de noodzakelijkheid onderzocht en ook ingezien, maanimmer is er iets aan gedaan geworden. Ook een lid van San Nicolas zeide, dat de buitenwegen, vooral waar niet anderen dan Arubanen wonen, zeer slecht zijn. Men weet niet of het opzet is of willekeurigheid, doch een ieder kan zien, dat waar Nederlanders, Noordamerikanen of andere niet-Arubanen zich vestigen, direct of korte tijd daarna voorzien worden van geasfalteerde wegen of van behoorlijke rijwegen, doch dat de buitenwegen waarlangs de arme, gewone, trouwe Arubanen wonen, veroordeeld schijnen te zijn om altijd in een toestand te verkeren van vergetelheid en achteloosheid, die in de regentijden niet berijdbaar zijn. Nimmer zal wel in het hoofd van den desbetreffenden ambtenaar opgekomen zijn om die wegen te asfalteren. Nu zal waarschijnlijk wel de uitvoering van zulk een werk onmogelijk worden geacht i.v.m. oorlogsomstandigheden. Aangenomen werd, dat het Hoofdbestuur deze aangelegenheid zal brengen onder de aandacht van den Gouverneur en van den Gezaghebber.

Verbod voor ontijdige maïsplanten.

Een lid van Santa Cruz bracht naar voren, dat de maïs-oogst van dit jaar (1942—1943) voor een groot deel mislukt is, hoewel wij veel regen hebben gehad. Namens de bevolking heeft Dr. A. F. Dussenbroek in de Raad van Politie op 20 October 1942 de wens geopperd om van Overheidswege regelend op te treden bij de maïs-plantingen. Aangezien de minder-goede soort maisji estranhero of maisj'i gobierno) samen met de goede soort geplant wordt, en de minder-goede soort gauwer rijp is dan de goede soort, terwijl bij „het rijp-worden de minder-goede soort zg. „musca" of „bitji" met zich medebrengt, wat dan overgaat naar de nog onrijpe goede maïssoort, ware het te wensen, dat het planten van de minder goede soort maïs verboden wierd. Ook ware het te wensen, dat van Overheidswege bepaald wierd, dat men niet eerder dan in Juni b.v. (ieder jaar verschillend) zal kunnen planten, aangezien men bij het niet gelijktijdig planten ook dezelfde slechte gevolgen krijgt, daar de rijpe maïs altijd voor de nog onrijpe maïs nadelige insecten in zich houdt. Wanneer men het overlaat aan de goede opvattingen van de cunucu-bewoners zelf, wordt weinig resultaat bereikt, omdat er altijd een of twee spelbrekers tussen zitten, die niet medewerken en dan de gehele maïs-oogst kunnen doen mislukken. Gevraagd werd, dat het Hoofdbestuur deze wens zal brengen ter kennis van den Gezaghebber.

Distributie-kaarten te San Nicolas.

De afdelingsvoorzitter van San Nicolas deelde mede, dat hij een tijd geleden bij den Gezaghebber namens de afdeling een verzoek indiende om de mogelijkheid te scheppen ook op San Nicolas distributie-kaarten i.v.m. eventuele rantsoenen, uit te reiken. Op dit verzoek werd niet eens een antwoord ontvangen. Verzocht werd, dat het Hoofdbestuur zich daaromtrent tot den Gezaghebber zal richten.

Nieuwe leden van de R.K. Unie Aruba.

De afdelingsvoorzitter van San Nicolas betoogde, dat voor een grotere eenheid in de Unie, de noodzakelijkheid wordt gevoeld voor aanwerving van meer leden. Vooral daar onze Unie nog maar pas bestaat, is het gewenst dat bij de aanneming van nieuwe leden goed worde uitgekeken, wat voor personen als leden worden toegelaten, daar het van groot belang zijn zal, dat de Unie op haar leden zal kunnen rekenen.

Onredelijk lage tegemoetkoming aan de schutters.

Enkele leden gezamenlijk spraken hun afkeuring uit omtrent de onredelijk lage tegemoetkoming aan onze schutters. Verschillende gevallen werden medegedeeld, waarin zeer onbillijkerwijze tegemoetkoming aan de schutters vastgesteld werd. Er werden gevallen vermeld van getrouwde schutters, die 32½ cent per dag als tegemoetkoming kregen; hoe zou men vrouw en kind kunnen doen onderhouden met zulk een bedrag in deze tijd, waarin alles zo duur is? Verder werd met grote afkeuring gesproken over het feit, dat een hoge Nederlandse officier gezegd zou hebben, dat, wanneer de schutters onder dienst moeten, hun moeders of zusters zich dan als dienstmeiden moeten gaan verhuren; deze uitlating verdient allezins de verontwaardiging van een ieder; immers de betrokkene zou niet gaarne gehoord hebben, dat aan hem zulk een antwoord gegeven wierd, wanneer hij in de toestand verkeerde, dat hij kostwinnersvergoeding had moeten vragen. Op Aruba is men tot nu toe gewoon geweest, dat de mannen uit gaan werken om het gezin te onderhouden, terwijl de aangewezen weg toch zeer veel gevaren met zich kan medebrengen, wanneer de jonge dochters in dienst moeten gaan bij vele vreemdelingen op het eiland, van wie men meestal niet veel afweet. De nieuwe regeling omtrent kostwinnersvergoeding aan schutters kan misschien in de toestand verbetering brengen, maar waarom wordt het bedrag der tegemoetkomingen op Curaçao vastgesteld, en — naar verluidt — in de meeste gevallen bepaald beneden het door de hier gevestigde commandanten voorgestelde bedrag. Verzocht werd deze zaak beleefd onder de aandacht van de bevoegde instanties te brengen.

Ambulance te San Nicolas.

De afdelingsvoorzitter van San Nicolas bracht naar voren, dat een ambulance voor de parochie te San Nicolas zeer noodzakelijk is. Thans wordt een afgedankte bestelwagen voor Chesterfield als ambulance gebruikt. Onlangs bij een ziekte-geval van Mevrouw Virginia Geerman geraakte de ambulance met de zieke erin, defect en veroorzaakte veel oponthoud, hetgeen zeer nadelig kon zijn voor de zieke. Een aanwezig lid verklaarde uit hoofde van zijn betrekking kennis te dragen, dat reeds bericht ontvangen is, dat van New York ambulances zijn verscheept voor Aruba. Deze laatste mededeling ontlokte een algemeen applaus.

Post voor de buitendistricten.

De afdelingsvoorzitter van Savaneta voerde het woord en betoogde, dat reeds ter vergadering van de Raad van Politie van 12 October 1942 lang en breed over deze aangelegenheid is geredeneerd. Er bleek toen, dat een ieder de noodzakelijkheid van de invoering van postdiensten voor de buitendistricten inzag. De Gouverneur was genegen de nodige gelden daarvoor beschikbaar te stellen. De Gezaghebber zeide, dat dit een zaak is waarvoor hij lang gestreefd had, zoals bleek uit vertoonde correspondentie. De landraden waren geweldig voor en de plannen voor de invoering van die postdiensten werden zeer breedvoerig besproken en aangenomen. Toch heeft daarna geen enkel buitendistrict een postdienst gezien. Waarom worden er zoveel zaken besproken, bepleit en aangenomen, doch niet uitgevoerd? Er werd aangedrongen om de aandacht van het Gouvernement te vragen voor deze aangelegenheid.

Publieke telefonen.

De afdelingsvoorzitter van Savaneta bracht naar voren, dat het te wensen ware, dat de regeling voor een publieke telefoon beter wierd getroffen. De vraag werd gesteld, of het hoofdbestuur zich in verbinding wil stellen met de plaatselijke Overheid om te bevorderen, dat de publieke telefoon geregeld worde in die zin, dat in iedere parochie ten minste een telefoon als publieke telefoon wordt aangewezen; deze publieke telefoon kan worden ondergebracht in de woning van een particulier, die zich daartoe bereid zal verklaren, en die dan een ieder die van de telefoon gebruik wenst te maken, dit toestaat en in nodige gevallen, bijstaat; dit tegen een geringe vergoeding van bv. 25 cent per keer voor de moeite van den bewoner. Afgekeurd werd het systeem van een publieke telefoon in een publiek telefoonhuisje. Daarvan zal misbruik gemaakt worden, en is zeer af te raden. Ook de tegenwoordige toestand, dat de publieke telefoon in de buitenparochies bij de Pastoors zijn ondergebracht is niet juist, aangezien men gevallen kan hebben waarin men den Pastoor niet wenst te mengen en daarom van een telefoon, die niet bij een Pastoor is, zou willen gebruik maken.

Electrisch licht voor Savoneta.

De afdelingsvoorzitter van Savaneta bracht naar voren, dat hoewel deze aangelegenheid niet zal kunnen worden opgelost zolang de oorlog duurt, hij van mening is, dat het hoofdbestuur zeer goed zal doen zijn aandacht daaraan te besteden en bij mogelijk voorkomende gelegenheid deze noodzaak voor de parochie Savaneta te bepleiten.

Verbod op woningbouw.

Een lid bracht naar voren, dat hoewel de door de Overheid getroffen maatregelen omtrent verbod op woningbouw, nodig zouden kunnen zijn, en daarom de kant van de zaak ook bekeken dient te worden. Verschillende jongelui, die trouwplannen vormen, sparen alles op om zo spoedig mogelijk een huisje te bouwen, teneinde daarin hun gezin te kunnen vestigen. Dit is hier op Aruba een gewoonte, die gaarne gehandhaafd wierd gezien. Met het verbod op woningbouw, worden de jongelui thans belemmerd in hun plannen. De jongeman, die trouwplannen had, wordt daardoor ontmoedigd, en kan, vooral wanneer het jongelui uit de buitendistricten betreft, zeer slechte gevolgen hebben. Gevraagd werd deze aangelegenheid onder de aandacht van het Gouvernement te brengen.

Verwaarloosde toestand van putten.

Een lid deed mededeling, dat de Gouvernementsputten, waaruit het omwonend publiek water haalt voor huishouding en in enkele gevallen voor drinkwater, in een toestand verkeren, waarvoor de aandacht van de Overheid gevraagd mag worden. Met name werden genoemd de putten in de buurt van Pedro Hayde op Saliña Cerka, put van Westpunt, put bij Quinta San José. Deze laatste heeft geen behoorlijke afdekking. Het is voorgekomen, dat wanneer het publiek met een ezel water haalt, het vuile water dat overblijft over de grond, die bemorst is geweest door de ezels, stroomt en weer in de put vloeit. Ook andere putten, die niet met name genoemd werden, schijnen niet voldoende gecontroleerd te zijn vanwege de Overheid. Gevraagd werd, dat het Hoofdbestuur deze aangelegenheid onder de aandacht van den Gezaghebber wilde brengen.

Watervoorziening voor Noord.

Heel bescheiden wenste een bestuurslid van Noord-afdeling naar voren te brengen, dat wanneer 's Lands watervoorziening ook voor Noord zou worden uitgebreid, dit zeer bevorderlijk zal zijn voor de gezondheid en algemene welvaart. Hoe dikwijls ziet men thans gevallen, waarin de mensen, en vooral de minder bedeelden, water gebruiken, dat zeer nadelig is voor de gezondheid.

Bekendmakingen door Overheid in landstaal.

Een lid betreurde het, dat het dikwijls voorkomt, dat, wanneer door de Overheid nieuwe maatregelen worden getroffen, deze niet voldoende aan het publiek bekend zijn. Meestal worden de bekendmakingen door de Overheid in de kranten gedaan en dan in het Nederlands. Gevraagd werd, dat het hoofdbestuur zich zou willen richten tot het Gouvernement ter bevordering, dat de bekendmakingen ook in de landstaal zullen worden afgedrukt en wel in de volkskrant „La Cruz".

Transport-moeilijkheden.

De afdelingsvoorzitter van Oranjestad bracht naar voren, dat de moeilijkheden voor transport tussen Oranjestad en San Nicolas met de dag dringender worden. Er wordt tegenwoordig veel werkvolk vervoerd door de bussen van „Verkeers Onderneming Comfort", doch heel dikwijls komt het voor dat de bussen niet toereikend zijn; meestal gaan de bussen volgepropt 's morgens naar San Nicolas en 's middags weer terug naar Oranjestad. Nu er zoveel minder particuliere auto's dan vroeger rijden, verdient deze aangelegenheid grote aandacht, aangezien het publiek op een behoorlijke wijze getransporteerd moet kunnen worden van de ene plaats naar de andere. Aangenomen werd, dat het hoofdbestuur deze aangelegenheid in biezondere aandacht van het naamloze vennootschap V.O.C. zal aanbevelen.

Doel van het verslag.

Een lid vroeg hoe het hoofdbestuur denkt de verschillende behandelde aangelegenheden te willen afhandelen. Gemeend werd dat door publicatie van de verschillende behandelde onderwerpen en daarbij de aandacht te vragen van de betreffende instantie, het meeste resultaat kan worden bereikt. Aangedrongen werd, dat het hoofdbestuur een en ander zo spoedig mogelijk d[...] anders verliest dit veel effect. Verd[...] had niemand iets aan te voeren v[...] dit verslag en ging men over tot [...] volgende agenda-punt.

De Onder-Voorzitter verzocht d[...] aanwezigen afdelingsbesturen hun [...] dewerking voor de aanstaande ja[...] lijkse algemene vergadering der led[...] te houden op Zondag 24 Januari 19[...] in Rialto, waarbij bestuursverkiezi[...] zal plaats hebben.

Bij de rondvraag niemand het wo[...] verlangend, sloot de Onder-voorzit[...] deze vergadering met het teken [...] kruizes.

EMMASTAD

WACHTDIENSTEN: Di., 19 Jan[uari]

Telegram Afdeling: Hr. Pons, tel. 675, Amalia van Solmslaan 13.

Shipping & Supplies: Hr. Meinster, tel. 304, L. de Colignylaan 20.

Scheepvaart Afdeling: Hr. Pruis, tel. 299, Emmastad 14.

Dok-afdeling: Hr. v.d. Veen, tel. 431.

Prot. Gem. Emmastad: Woensdag 20 Januari 20 uur Gemeente-avond in het Jeugdhuis te Rio Canario.